

Lojze Kozar ml.

Junaški pričevalec vere

Božji služabnik Danijel Halas

1908-1945

Predlogi in osnutki nagovorov

Predlogi in osnutki nagovorov

V molitvi za beatifikacijo Božjega služabnika Danijela Halas izgovarjamo besede: »... je bil zavzet voditelj tvojega ljudstva in junaški pričevalec vere do smrti.« Da je bil res junaški pričevalec vere, govorijo mnoga njegova dejanja, predvsem njegova pot na Kalvarijo ob Muri. O tem pričevanju vere govorijo tudi njegovi zapisi, ki jih sicer ni veliko ohranjenih, a nam vendar ponujajo bogato izhodišče za razmislek in za korake v našem času.

V nadaljevanju so zbrane njegove misli, razporejene po temah in razdeljene na posamezne mesece. V vsaki misli je izbranih in označenih nekaj besed, ki so lahko izhodišče za nagovor. Vsebina nagovora je zapisana v odstavku Misli za nagovor.

Te osnutke lahko uporabimo ob različnih priložnostih. Vsak mesec lahko izberemo eno nedeljo in jih vključimo v pridigo. Teme lahko izberemo ne glede na mesec. Kakšno misel lahko podamo ob posebnih mašah, npr. za birmance, za starše, ob prvih četrtkih, ko molimo za duhovne poklice ... Misli so lahko izhodišče molitve ob raznih molitvenih srečanjih.

To so lahko naši drobni koraki v pripravi na, upajmo, skorajšnjo beatifikacijo Božjega služabnika Danijela Halasa.

Več misli Božjega služabnika Danijela Halasa lahko najdete v knjigi Pšenično zrno iz Polane, Murska Sobota 2002 ali Zrno do zrna 2, Murska Sobota 2013.

Januar: mladina

Misli Božjega služabnika Danijela Halasa:

1. V našem življenju je *čas cvetja* – naša mladost. Čas sadov – to so naša zrela leta, ko prinašamo sad dobrih del, koristnega življenja za svoje bližnje.
2. *Mladi sadiki je potrebna opora*, da je veter ne upogne ali ne zlomi in da raste ravno. Tudi mladini ji potrebna opora, predvsem v rani mladosti, da je valovi današnjega pokvarjenega sveta ne poplavijo in uničijo.
3. V teh viharjih letih je duši v pomoč edino *živa, močna vera*, ki se kaže v verskih vajah, v molitvi, sveti maši, prejemanju sv. zakramentov. Vera v Boga, ki je naš nebeški Oče.

Misli za nagovor:

- *Čas cvetja* – Cvetje v naravi. Čas novega upanja. Čas posebne lepote, a hitro minljive. Kaj ostane, ko roža odcveti? Potrebna je skrb za neminljivo lepoto, za lepoto srca. Čas cvetja je čas posebne ranljivosti. Slana lahko uniči cvet in potem jeseni ni sadu.
- *Mladi sadiki je potrebna opora*. - Tudi mlad človek potrebuje oporo, čeprav jo včasih odklanja. Kdo je mladim opora? Starši, prijatelji, duhovnik – Cerkev, mediji, družba ...?
- *Živa, močna vera*. - Kako to vero posredovati? Kako jo živeti? Pomen molitve, sv. maše, zakramentov.

Februar: duhovništvo

Misli Božjega služabnika Danijela Halasa:

1. Duhovnikom je Bog zaupal v oskrbovanje *največji zaklad*, ki ga imamo ljudje na tem svetu, to je vero. In v zvezi z vero vse nauke in zapovedi, po katerih naj bi ljudje živeli, če hočejo priti v nebesa.
2. To je *najbolj vzvišena služba* na svetu, ker je duhovništvo postavljeno od samega Boga, da namesto Njega, ki je neviden, vodi ljudi k Njemu v večno domovino.
3. Duhovnik, ki je glasnik božjih nauk, mora najprej sam *dati vernikom zgled*, kako je potrebno živeti po teh naukih, drugače njegova beseda nima uspeha.

Misli za nagovor:

- *Največji zaklad* – Kakšne zaklade imamo? Denar, knjige, ljubljeno osebo ... Vse presega vera, zaupanje v Boga. Oskrbniki tega zaklada, vere, so duhovniki.
- *Najbolj vzvišena služba* – Duhovništvo je služba, služenje. Najbolj vzvišena zato, ker Bog kliče in postavlja v to službo. Pred Boga je potrebno priti v ponižnosti, s strahom in spoštovanjem. Hvaležni smo Bogu za vsakega duhovnika, ki je glasnik evangelija in pričevalec vere.
- *Dati vernikom zgled* – Duhovnik mora biti prvi vernik, prvi in najbolj mora spolnjevati vse, kar vera uči.

Marec: trpljenje

Misli Božjega služabnika Danijela Halasa:

1. Človek po svoji naravi z vso silo beži pred trpljenjem, toda z ravno tako hitrostjo beži trpljenje za človekom, celo hitreje, da ga dohiti. *Ni mogoče pobegniti.*
2. Mi pa vemo, da *trpljenje pravičnih zmeraj več velja* kakor trpljenje grešnikov. Ko gre za kakšne večje stvari, takrat Bog navadno izbere pravične za žrtev, da s svojim trpljenjem zaslužijo tiste velike stvari.
3. *Najlepši primer je Kristus.* Najnedolžnejši, najpopolnejši je moral največ trpeti. Šlo je za zveličanje sveta. Če bi se vsi grešniki dali pribiti na križ, njihovo trpljenje ne bi veljalo toliko kakor Kristusovo.

Misli za nagovor:

- *Ni mogoče pobegniti* – Vsak se na tak ali drugačen način sreča s trpljenjem. Vsi bežimo pred trpljenjem: zato uporabljamo tablete, injekcije, narkozo ... da ne bi bolelo. Telesno trpljenje, dušno trpljenje. Neuspehi, razočaranja, žalitve, žalost ob izgubi ljubljene osebe ... Če samo bežimo, bomo premagani.
- *Trpljenje pravičnih zmeraj več velja* – Trpeli so apostoli, številni mučenci. Tudi Halas. Lahko bi se ognili trpljenju, a so ga sprejeli. Da bi bilo drugim boljše. Halas je ostal v Polani, čeprav bi se lahko umaknil v Ljubljano k bratu. Bil je ljudem v oporo. Njegov zgled je mnogim pomagal. Njegov zgled še danes mnoge krepi.
- *Najlepši primer je Kristus* – Jezus je sprejel križ, trpljenje, smrt. Da bi mi vedeli, čutili, kako nas ima rad. Kako velika dobrina nam je obljubljena – nebesa, zveličanje, večna sreča.

April: molitev

Misli Božjega služabnika Danijela Halasa:

1. *Če na ogenj ne mečeš drv*, začne ugašati, čeprav je prej močno gorel. Človek postaja mlačen in tega niti ne opazi.
2. Če pa več ne moli, ne hodi k maši, ne k spovedi in obhajilu, kaj potem še sploh ima v sebi krščanskega? Njegova vera postane kakor drevo, s katerega oklestijo vse veje in potrgajo vse listje. Tako drevo ne more več živeti, *začne se sušiti.*
3. Nobeno duhovniško delo ne more dati toliko uspeha, kakor lahko storijo starši z dobrim zgledom *in molitvijo.*

Misli za nagovor:

- *Če na ogenj ne mečeš drv* – Brez drv ogenj ugasne. Brez kisika se človek zaduši. Brez vode ne more preživeti. Tudi duh rabi hrano. Duh se srečuje z duhom – na duhovni način. Človekov duh z Božjim duhom – po molitvi. Oblike molitev: obrazci, psalmi, meditacija, s svojimi besedami ...
- *Začne se sušiti* – Drevo brez listov se posuši. Človek brez dotoka duhovnega soka je podoben temu drevesu. Suh, mrtev, pa nihče ne bi rad bil.
- *In molitvijo* – Do sadov pridemo z mnogovrstnim prizadevanjem. Na polju, v sadovnjaku. V človeškem življenju. Koliko vsega so dosegli tisti, ki so zares molili. Če samo gledamo svetnike.

Maj: Marija

Misli Božjega služabnika Danijela Halasa:

1. Bilo je pred dva tisoč leti tam daleč na vzhodu. Nihče ni slutil, kaj se dogaja v revni štalici pri Betlehemu. Edino *dve sveti osebi*, Jožefa in Marije, se loteva nemirno, nebeško prijetno pričakovanje. Pripravljata se na prihod Njega, ki ga je Bog obljubil že prvemu človeku.
2. Za madžarske šolarje sem ustanovil *Marijin vrtec*. Takoj ob ustanovitvi se je prijavilo 250 članov.
3. *Naši ljudje redno molijo* jutranjo in večerno molitev. Ako zjutraj slišijo zvoniti Ave Maria, vstanejo in sede na postelji zmolijo Angel Gospodov.

Misli za nagovor:

- *Dve sveti osebi* – Jožef in Marija. Za Halasa sta bili ti dve imeni, poleg Jezusovega, najsvetejši. Zato je tik pred smrtjo vzkliknil: Jezus, Marija, Jožef. Zapomnil si je besede Jožefa Klekla, novomašnega pridigarja: Duhovnik je Marijin sin. Z Marijo je bil zelo povezan. Okrog vratu je nosil na verižici Marijino svetinjico. V molitvi se k njej obračal.
- *Marijin vrtec* – Halas je ustanovil in vodil Marijin vrtec ter Marijino družbo. Zbiral je otroke in mlade, da bi ob Mariji lepo preživeli mlada leta in napredovali v dobrem vse življenje. Ljudem je potrebno vedno znova kazati Marijino podobo. Pravo, svetopisemsko.
- *Naši ljudje redno molijo* – Mnogi spoštujejo Marijo. Romajo v njena svetišča. Imajo v stanovanju njeno podobo. Nekateri so člani molitvenih skupin – rož ŽRV. Naj bo tako tudi v prihodnje.

Junij: Jezus - Srce Jezusovo

Misli Božjega služabnika Danijela Halasa:

1. *Tvoj sem* in tvoj hočem ostati!
2. Želim, da vsak vernik začuti, da ga *Jezus ima rad*.
3. Želim ogreti srca ljudi, da bodo gorela za Jezusa. Zame se ne bojte, saj *živim ob Jezusovem srcu*.

Misli za nagovor:

- *Tvoj sem* - je izpovedal kaplan Danijel, ko se je vpričo urednika Novin Jožefa Klekla st. duhovniška skupnost v lendavskem župnišču posvetila Srcu Jezusovemu. Kot mlad fant se je odločil za Jezusa. Njemu je kot duhovnik služil. Njegov je bil. Želim tudi jaz biti Jezusov? Pripadati njemu?
- *Jezus ima rad* – Vsakega. Vendar mnogi tega ne čutijo. Halas je za to, da bi vsi to čutili, kar nekaj storil. V Veliki Polani je pripravil posvetitev Srcu Jezusovemu. Najprej so opravljali devet prvih petkov. Jezus ima veliko srce. Vse ima rad. Tudi mene. Sem v njegovem srcu. Za zmeraj.
- *Živim ob Jezusovem srcu* – Polanska župnijska cerkev je posvečena Jezusovemu Srcu. Tudi drugje lahko živim ob Jezusovem Srcu. Ob ljubečem srcu. Ob takem srcu tudi moje srce postaja lepše, boljše, čistejše, bolj sveto.

Julij: evharistija

Misli Božjega služabnika Danijela Halasa:

1. Pred dva tisoč leti je prišel Gospod v Betlehem in znova prihaja vsako leto, vsak dan v svoj novi Betlehem, v Sveto Rešnje Telo in iz njega *v srce vsakega kristjana*, ki je dobre volje.
2. Sveto Rešnje Telo je *naš Betlehem*.
3. Jezus v svetem Rešnjem Telesu nam je vsa tolažba in olajšanje v vseh vsakdanjih neprijetnostih. Poživljeni, okrepečani gremo naprej *proti cilju*.

Misli za nagovor:

- *V srce vsakega kristjana* – Pravimo: blagor pastirjem, ki so videli novorojenega Jezusa. Blagor ljudem, ki so se srečevali z Jezusom po palestinskih krajih. Lahko rečemo tudi: blagor nam, saj se z njim srečujemo tudi mi. Pod podobo sv. Rešnjega telesa.
- *Naš Betlehem* – Jezus prihaja tudi k nam, v naše kraje, v naše družine, v naša srca. Naš Betlehem, naš kraj srečanja z Jezusom je v našem srcu, kamor vstopa Jezus pod podobo posvečene hostije.
- *Proti cilju* – Imamo kratkoročne cilje: uspeh v šoli, opravljen izpit, opravljeno delo ... Imamo cilj, ki je življenjski. Glavni cilj so nebesa. Proti temu cilju hodim, ali pa se od njega oddaljujem. Hodim zmeraj. Jezus mi ponuja moč, da zmorem iti, iti v pravo smer, proti cilju.

Avgust: poklic

Misli Božjega služabnika Danijela Halasa:

1. Poklic je človeku dan od Boga. Bog, Stvarnik vsakega človeka, je zato ustvaril ljudi, da bi živeli *po božji volji* in se zveličali.
2. Človek je torej zato na svetu, *da se pripravi* na večno življenje. Če tega ne dosežemo, smo največji reveži na veke, čeprav bi tu na zemlji bili milijonarji.
3. Bog, ki dobro ve, v katerem poklicu človek najlažje doseže svoj končni cilj, je dal človeku posebne *duševne in telesne sposobnosti*, ki mu koristijo samo v tem poklicu.

Misli za nagovor:

- *Po božji volji* – Zakaj sploh živim? Sem kar tako vržen v življenje? Ne. Imamo smer, imamo cilj: da bi živeli po božji volji in se zveličali. Vse življenje iščemo, kaj je Božja volja. Pripomočki za to: Sveto pismo, molitev, pogovor ...
- *Da se pripravi* – Mlad človek izbira poklice. Težka odločitev. Dobro je imeti pred očmi: na svetu sem zato, tudi poklic opravljam zato, da delam dobro in se pripravim na večno življenje. V šolo hodim, da se pripravim na opravljanje poklica. Se trudim za vse dobro, da se pripravim za nebesa.
- *Duševne in telesne sposobnosti* – Spoznati moram svoje duševne in telesne sposobnosti. Vsak jih ima. Vsak svoje. Uporabiti moram sposobnosti, da delam dobro. Halas je odkril svoje sposobnosti že v mladosti, kot duhovnik je z njimi služil ljudem.

September: vzgoja

Misli Božjega služabnika Danijela Halasa:

1. Naravna pravičnost zahteva, da starši svoje zemeljske dobrine zapustijo svojim otrokom. A bolj kot to so dolžni dati svojim naslednikom drugo dediščino, dediščino, ki je več vredna kakor zemeljska, ker je od Boga – *to je vera*.
2. Noben duhovnik ne more vsaditi v rahla tla otroškega srca seme vere tako globoko in uspešno kakor mati. Nobeno duhovniško delo ne more dati toliko uspeha, kakor lahko storijo starši z *dobrim zgledom in molitvijo*.
3. *Starši so dolžni* otrokom pomagati, da odrastejo in se vzgojijo za cilj, ki je otroku namenjen od Boga in narave. Lepo življenje je sposoben ustvarjati samo tak človek, ki ima lepo dušo, dobro srce, dober namen. In takega človeka more dati samo dobra družina.

Misli za nagovor:

- *To je vera* – Tudi civilna zakonodaja pravi, da so dediči svojih staršev otroci. Pri tem so mišljene gmotne stvari. A starši zapuščajo tudi drugo: lep zgled, dobroto srca, poštenost ... Halas poudarja, da je pomemben delež te dediščine tudi vera.
- *Z dobrim zgledom in molitvijo* – Kako posredovati otrokom duhovne dobrine? Z dobrim zgledom in molitvijo, pravi Halas. Da sami živijo vrednote, ki jih želijo posredovati otrokom. Da se ne zanašajo samo nase. Da torej za otroke molijo.
- *Starši so dolžni* – Neradi slišimo besedo dolžnost. Rajši besedo pravica. Toda vsak ima najprej dolžnosti. Tudi starši. Prva dolžnost je dolžnost dobre vzgoje, vsestranske skrbi za otroka. Ta dolžnost ni neka zunanja prisila, temveč izvira iz ljubezni. Potrebno je skrbeti za ljubezen v družini in potem vse gre kar samo po sebi.

Oktober: vera

Misli Božjega služabnika Danijela Halasa:

1. Vera je *velik dar*, ki nam ga je dal Bog. Brez nje se nihče ne more zveličati. A ta dar, ki ga človek nosi v svojem srcu, se lahko izgublja in nazadnje popolnoma izgubi. Vero je potrebno varovati in jo gojiti, da bo vedno bolj močna, živa.
2. Kdor ne prodre v *globine svete vere*, tisti ne more nikdar okusiti prave sladkosti, čistega veselja, ki izvira iz svete vere. Ne more doživeti, kaj se pravi biti otrok božji, imeti Boga za svojega Očeta. Kdor teh lepot svete vere ne pozna, tisti vere ne more prav spoštovati, ceniti, jo ljubiti.
3. V teh težkih časih bomo mogoče morali celo z *največjimi žrtvami* – z mučeništvom dokazati svoje katoliško prepričanje. Če pa verska zavest ne sloni na trdnih temeljih – in ti temelji so dobro poznanje večnih, nespremenljivih resnic, potem se ob viharju zruši kakor hiša, zgrajena na pesek.

Misli za nagovor:

- *Velik dar* – Vera v Boga, v Jezusa Kristusa je dragocenost. Je predvsem dar. Božji dar. Je pa tudi sad našega prizadevanja. Z vero je kakor z rastlino. Človek poseje, Bog pa daje rast.
- *Globine svete vere* – Če gledamo samo zunanost, samo površje, se nad Kristusom ne moremo navdušiti. Nad hojo v hribe se ne moremo navdušiti, če doma sedimo in le tu in tam poslušamo pripovedovanje drugih. Gori se je potrebno približati, potem ti razodene svojo lepoto. Tudi vero moramo spoznavati, da nas osvoji, da jo znamo ceniti.
- *Z največjimi žrtvami* – Za velike, pomembne stvari smo pripravljeni marsikaj žrtvovati. Halas je sprejel križ, trpljenje, ker je hotel izpolniti sovje poslanstvo, ker je želel pomagati svojim vernikom, da ohranijo vero. Sem pripravljen sprejeti kakšno žrtev, da bi bolj veroval, bolj poznal Jezusa, bil bolj njegov prijatelj?

November: večnost

Misli Božjega služabnika Danijela Halasa:

1. Ker Bog natančno pozna vsakega človeka in želi, *da bi se vsak zveličal*, zato mu je določil čevlje, za katere ve, da bo v njih človek najlažje hodil in je zato najbolj gotovo, da bo v njih prišel v nebesa.
2. Če si izbere drug poklic, jih tam ne more uporabljati. Za ta drugi poklic mu Bog ni dal potrebnih sposobnosti, tako da je dvakrat oškodovan in je *v veliki nevarnosti*, da ne bo mogel doseči večnega življenja.
3. Križani Jezus v tabernaklju potolaži duhovnika, ga okrepi: prijatelj, duhovnik moj! Če hočeš biti moj, se ti ne more dogajati drugače kakor meni: Jaz sem tvoj Gospod, ti si moj služabnik. Ali ne vidiš ravno v tem moje velike ljubezni do tebe, da te vodim po tisti poti, po kateri sem hodil sam. Ta pot je trnjeva in vodi na Kalvarijo. Po njej vodim svoje najboljše prijatelje in jih pripeljem *v večno blaženost*.

Misli za nagovor:

- *Da bi se vsak zveličal* – Živimo v tem svetu. Ki mineva. Ki ga vidimo. Obstaja še drug svet. Neviden. Trajen. Kristjani ga imenujemo: večnost, nebesa. Naš cilj je torej izven tega sveta, je zveličanje ali večna sreča.
- *V veliki nevarnosti* – Pot do cilja, do večnega življenja, je težka, strma in ozka, kakor pravi Sveto pismo. Dokler smo na poti, smo tudi v nevarnosti, da cilja ne dosežemo. Mnogi so danes v veliki nevarnosti. Saj jih okolje, lastna slabost in drugi dejavniki želijo odvrniti od cilja.
- *V večno blaženost* – Jezus je postal človek, je trpel in umrl, da bi človeka odrešil, ga pripeljal v večno blaženost. On je tudi zdaj med nami, v tabernaklju. On tudi nas vodi in krepi. Pričakuje pa naše sodelovanje. Halas je vztrajno hodil po tej poti, tudi na Kalvarijo, v mučeniško smrt. Prepričani smo, da ga je Jezus prepeljal v večno blaženost, v nebesa.

December: družina

Misli Božjega služabnika Danijela Halasa:

1. Blagoslovljena družina je *vrelec neizmerne zemeljske sreče*.
2. Vemo, da ima družina svoj začetek v raj. Sam Stvarnik jo je ustanovil in *Kristus jo je obdaril* po zakramentu sv. zakona z obilnimi milostmi.
3. *Družina je nekaj svetega*. Družino je Bog ustanovil zato, naj bi se v njej rodili otroci in se lepo vzgajali. Od družin je odvisno, kakšni so ljudje. Dobre družine dajejo dobre ljudi, slabe družine slabe ljudi.

Misli za nagovor:

- *Vrelec neizmerne zemeljske sreče* – Vsak človek hrepeni po sreči. Lahko jo doseže v družini. Ko živi za druge. Ko ljubi in je ljubljen. Blagoslovljena družina je vrelec zemeljske sreče. Torej tista, kjer člane povezuje ljubezen. Nekateri pač nimajo te sreče, da bi živeli v blagoslovljeni družini. Pomislimo na ločitve, nasilje v družini, na bolezen in smrt.
- *Kristus jo je obdaril* – Družina je nekaj osnovnega. Je zamisel Boga Stvarnika. Je obdarovana po Kristusu. Z zakramentom sv. zakona. Z milostmi, ki izhajajo iz svetega krsta in drugih zakramentov. Z njegovo živo navzočnostjo v družini, če seveda ni izgnan, postavljen pred vrata.
- *Družina je nekaj svetega* – Družina kot temeljna skupnost je danes ogrožena. Razni lobiji jo želijo uničiti. Cerkev vedno znova poudarja pomen družine. Skupnosti moža, žene, otrok. Tudi Halas je na različne načine skrbel za družine. O družini je pisal, pripravljaj mlade na življenje v družini, zbiral družine in jim posredoval božje darove.

Vsebina:

Januar: mladina.....	4
Februar: duhovništvo	5
Marec: trpljenje	6
April: molitev	7
Maj: Marija	8
Junij: Jezus - Srce Jezusovo	9
Julij: evharistija	10
Avgust: poklic	11
September: vzgoja	12
Oktober: vera	13
November: večnost	14
December: družina	15

Molitev za beatifikacijo
Božjega služabnika Danijela Halasa

Vsemogočni Bog, po tvoji dobroti je bil duhovnik Danijel Halas zavzet voditelj tvojega ljudstva in junaški pričevalec vere do smrti. Daj, da bomo po njegovem zgledu rasli v živi veri, trdnem upanju in goreči ljubezni do tebe in bližnjega, posebej do duhovno in telesno ranjenih.

Poveljaj ga pred vesoljno Cerkvijo, da ga bomo častili na oltarju. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš, Zdrava Marija, Slava Očetu.

Dobri Bog, po priprošnji Božjega služabnika Danijela Halasa nam (mi) podeli milost ...

